

Politiske og andre budskaber

Jan Carlsen

DBU Diplominstruktør og medlem af DBUs lovgruppe samt klummeskribent

09-05-2020

Det begynder efterhånden at være svært ikke at gentage sig selv. Vi længes alle efter at komme igang igen. Så det er fremdeles lidt af en omgang dåsemad, som jeg kommer op med. Til gengæld er det jo så heldigt, at det langt hen ad vejen er de samme spørgsmål, som bliver ved med at dukke op (og har gjort det siden 1977, hvor jeg startede i branchen). Fodboldloven har trods alt kun de samme 17 paragraffer. Så jeg benytter mig af lejligheden til at genoplive en klumme fra 19. august 2016 i en let revideret form – for problemerne og spørgsmålene er eviggyldige...

Vi knokler stadig med årets løvbog, men jeg trækker stadig klummen (eller klummerne) med årets lovændringer, indtil fodbolden er startet igen – for ikke at skabe forvirring om, hvilke regler vi nu spiller efter. Der er som tidligere nævnt altid ubefæstede sjæle, som læser noget og går ud og spiller efter det weekenden efter (eller endnu værre dømmes efter det), og så har vi balladen, når reglerne først træder i kraft ved næste turneringsstart. Så jeg bliver nødt til at holde folk på pinebænken lidt endnu med hensyn til det nye – beklager. Dog kan jeg afsløre så meget, at der ikke er nogen revolutioner denne gang – men nogle ændringer, som både er logiske og stemmer overens med det, som allerede praktiseres.

Men lad os gå til artiklen fra 2016.

Efter en klumme om spillernes udstyr, er der en læser, der er vendt tilbage med kommentarer til mine bemærkninger om, at spillernes udstyr ikke må vise noget politisk, religiøst eller personligt. For det synes han, at han tit har set. Han fremhæver bl.a. i den religiøse afdeling situationer, hvor undertrøjerne har haft referencer til Jesus og Eid-fest (dog ikke samtidig). Politiske holdninger har han set på undertrøjer f.eks. efter terrorangreb, når det er sket i Frankrig og Belgien, men ikke efter angreb i Tyrkiet. Så det åbenlyse spørgsmål er, hvorfor det er tilladt at vise omsorg og medfølelse med nogle ofre og ikke med andre – og med læserens ord 'Skal fodboldbanen og stadion ikke være et neutralt sted, hvor alle kan samles og enes uanset tro, race, politisk eller seksuel observans?'.

Det er forhåbentlig et retorisk spørgsmål, for det er jo lige akkurat det, som et sportsstadion gerne skulle være. Når man ser det nogle steder og ikke andre, er det ikke fodboldlovens skyld – men der kan jo sagtens være 'rigtige' love i de pågældende lande, der gør det umuligt (eller i hvert fald vanskeligt og/eller meget dyrt) at komme med budskaber af den art offentligt. Det næste er, at når det sker på en fodboldbane, ser man aldrig dommeren gøre noget ved det, og det kan også være med til at øge usikkerheden og forvirringen. Og det er her, at fodboldloven kommer ind i billedet.

For godt nok står der, at 'Udstyr må ikke indeholde politiske, religiøse eller personlige slogans, udsagn eller billeder', og at 'Spillerne må ikke fremvise undertrøjer / underhorts, som indeholder politiske, religiøse eller personlige slogans, udsagn eller billeder ud over fabrikantens logo'. Men fortsættelsen er 'For enhver overtrædelse af denne paragraf vil spilleren / holdet blive straffet af den pågældende turneringsmyndighed, det nationale forbund eller FIFA'. Med andre ord er dommeren – i hvert fald i første omgang – koblet af, for den spiller, som gør det alligevel, skal ikke på banen synligt straffes med en advarsel. Til gengæld skal dommeren efter kampen skrive en indberetning om, hvad der er foregået – og så kan det blive til bøde, karantæne osv. til synderen. Men det rammer meget sjældent overskrifterne, og derfor kan man som tilskuer sagtens sidde tilbage med den opfattelse, at der dels er forskel i den måde, som disse udsagn tillades på, dels er det fuldkommen straffrit, hvis man alligevel skulle vælge at overtræde reglerne.

Hvis vi lige forlader spillerne et øjeblik, er noget af det vanskeligste, når jeg er ude som UEFA-observatør, hvis der er fremmedsprogede bannere blandt fans. Det er for så vidt ikke min afdeling, men tilkommer derimod UEFA's Delegate til kampen, men selvfølgelig hjælper vi ad som gode kolleger. Her kan det meget ofte være nødvendigt at få fat i én, der kan oversætte, hvad der faktisk står på skiltene (og så tager vi selvfølgelig stakkevis af fotos). Der kan meget hurtigt dukke politiske slogans op, selvfølgelig især hvis vi befinder os i et af de mere sprængfarlige hjørner af Europa.

Vender vi tilbage til spillerne, er fodboldloven egentlig klar nok: der er total nultolerance over for enhver form for ytringer af denne type. I princippet gælder det også for den fodboldspiller, som efter en scoring dedikerer den til sin nyfødte søn, hvis foto han belejligt har på undertrøjen. Man kan sagtens mene, at det er (for) restriktivt, men til gengæld er man dejlig fri for at skulle vurdere grænsetilfælde. Hvornår går noget fra at være politisk til at være personligt eller omvendt? Det kunne blive en gråzone uden lige. Herhjemme mindes jeg på stående fod kun et enkelt tilfælde – nemlig da Morten 'Duncan' Rasmussen blev indberettet for den undertrøje med tallet 100, som markerede hans superligamål nummer 100. Harmløst – ja, men netop fordi det er en alt eller intet-bestemmelse, er der ikke nogen vej udenom.

Endnu en lille krølle til spillernes udstyr er også dukket op fra en læser. Omkring benskiner: kunne vi ikke komme med nogle officielle guidelines for, hvor store benskiner skal være, for der er ikke konsekvens i den måde, som dommerne vurderer det i breddefodbolden? Nogle weekender får spillerne lov til at spille med de ultrasmå benskiner, som er blevet moderne – og som enten sælges sådan, eller klippes til af spillerne. Og næste weekend ikke. Det er hamrende frustrerende – og det kan jeg sagtens forstå. Men man kan ikke give et eksakt mål for, hvad der er lovligt og hvad ikke. Loven siger, at benskiner skal yde en rimelig grad af beskyttelse, dvs. principielt dække hele skinnebenet, og de skal være helt dækket af strømperne. Det er det tætteste, som vi kan komme, for menneskers skinneben er ikke lige lange – og slet ikke, hvis vi holder den mindste gruppe ungdomsspillere op mod granvoksne seniorer. Når det er sagt, vil jeg godt hejse det flag, at dommerne efter min mening ofte er alt for lemfældige på dette område, som ellers må være én af de mere lette vurderinger, der skal foretages. Selv internationalt har jeg præsteret at fremkalde røde ører hos en dommerkvarter ved at vise et foto eller to. Spillerne får alt for ofte lov til at spille med for små skinner. Og spillerne skal på deres side huske, at kravet faktisk er der for deres skyld. Ved en heftig tackling kan en skinne eller ej gøre en meget kedelig forskel.

For lige at vende tilbage til formuleringen 'undertrøjer / undershorts', som altså skal være fri for budskaber. Der er aldrig kommet nogen officiel forklaring på tilføjelsen af undershorts for nogle få år siden – men det skete lige efter, at Nicklas Bendtner havde brilleret med sit Paddy Power-stunt på sine undershorts ved EM i 2012. Den variant var der ikke nogen, der havde haft fantasi til at forestille sig før – men som altid lukker man hullerne, efterhånden som de bliver opdaget. Holder min teori, er det ét af de to danske fingeraftryk, som er på fodboldloven i dens nuværende formulering. Det andet er i formuleringen af definitionen på , hvornår en spiller er i offside-position, hvor vi i sin tid (1997) fik sneget et dansk forslag ind. Hvis man synes, at den nuværende formulering er indviklet, skulle man bare have set den gamle. Jeg må indrømme, at jeg er mere stolt af den end af udvidelsen med undershorts...